

Mi a köze a meseterápiának a számvitelhez? Én vagyok.¹ Én teremtettem közöttük kapcsolatot: én, aki világleletemben imádtam mesélni és utáltam a számvitelt, ám mégis immár 38 éve a számvittel keresem a kenyerem. A BME-n eltöltött legutóbbi 17 évem alatt megértettem, hogy a legnagyobb nehézséget a hallgatók figyelmének felkeltése és megtartása jelenti. Először az előadás figyelemfelkeltő kezdéséhez, szakszóval az ún. felütéshez alkalmaztam rövid meséket. De – hála Boldizsár Ildikónak és a meseterápiás módszernek – rájöttem, hogy a mese ennél sokkal többre alkalmas. A dián látható két könyvem egyike az alapképzés kötelező számviteli tárgyának tankönyve, a másik az

MSC-s képzések Vezetői számvitel tárgyához kapcsolódó tananyag, ám ez utóbbit nem is elsősorban diákoknak szántam, sokkal inkább az üzleti világ szereplőinek, menedzsereknek, kontrollereknek, gazdasági és nem gazdasági szakembereknek. Mindkét könyvet meghatározóan átszövi a mese és a történetmesélés, ettől válik élvezhetővé, olvasmányossá sőt, érhetőbbé is.

A BSC-s alaptankönyvben nagyon sok igen nehéz könyvelési fogalom és összefüggés megvilágításához Aiszóposz meséjének szereplőit, Tücsköt és Hangyát hívtam segítségül, persze alaposan megváltoztattam az eredeti történetet. Időkeretem korlátozottsága miatt készítettem egy rövid szöveges összeállítást erről, ami jó szolgálatot tehet ahhoz, hogy segítségével megérthesd, miért nem elegendő, ha csak a felmutatott vagyontárgyak alapján ítéled meg bárkinek a vagyoni helyzetét, nem gondolva arra, hogy mekkora adósság terheli ezeket a javakat.

E könyvekben az illusztrációknak is nagy szerepe van. Ebben egykori tanítványom, Horváth Csanád sietett segítségemre, akinek az volt a feladata, hogy minél meghökkentőbb, sőt kifejezetten ronda képeket alkosson. Olyanokat, amelyek képesek a hozzájuk tartozó szakmai szöveg iránt is felkelteni a figyelmet.

A továbbiakban módszeremről nem beszélni szeretnék a rendelkezésemre álló időkeretben, inkább – a puding próbája, hogy megeszik alapon – megpróbálok egy igen nehezen érthető számviteli témát bemutatni.

Feltételezem, hogy a teremben kevesen rendelkeznek alapos számviteli ismerettel, de ezt teszteljük is le: Kérem, tegye fel a kezét, akinek a mérleg szóról nem a számvitel

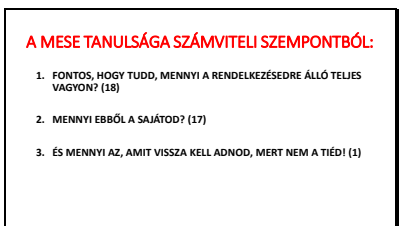
legfontosabb beszámolórésze jut elsőként eszébe! Köszönöm, rendben is vagyunk, a teremben ülők nagy részének kínai az, amit elmagyarázni készülök. A bemutatóm végén azt fogom megkérdezni, hogy ki az, aki most már tudja, mire való a számvitelben használt mérleg és érti is, hogy milyen funkciója van a bal és a jobb oldalának.

Akkor hát vágjunk bele!

“Az öreg indiai kecskepásztor, halála után, fiaira hagyja egyetlen vagyonát a kecskéit. A legnagyobbra a kecskék felét, a középsőre a harmadát, a legkisebbre pedig a kilencedét. A fiúk akkor szembesülnek az igazi problémával, amikor megszámolják az állatokat. A 17 nem osztható 2-vel, 3-mal és 9-cel sem. Nem tudják mit tegyenek, elmennek hát a falu nagy öregjéhez. Sokat tanakodik az öreg, de ő sem lel igazi megoldást. Végül azt mondja a fiúknak. “Sok nyarat megéltem már, de erre a problémára én sem tudok a választ. De ha már itt vagytok, akkor nekem is van egy kecském, azt szívesen nektek adom.”. A fiúk hazamennek a kecskével. Immár 18 állatuk van. Így a legnagyobb megkapja a kecskét

felét (9), a középső a kecskék harmadát (6), a legkisebb pedig a 9-edét (2). Ez összesen 17. A maradék kecskét pedig visszaadják a falu bölcsének. A történet idáig csupán egy hatásos felütés, melynek célja a figyelem megragadása. Kellően rövid, kellően meghökkentő, és tanulsággal is szolgál. Nézzük meg, hogyan válhat egy teljes előadás kerettörténetévé, hogyan épülhet rá a számviteli ismeretanyag talán legnehezebb része, a vagyon nyilvántartására szolgáló mérleg

A mese számviteli aspektusból is tartogat nekünk tanulságokat, segítségével megérthetjük, hogy vagyonmérleget azért készítünk, mert:

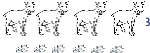

1. Fontos, hogy tudd, mennyi a rendelkezésedre álló teljes vagyon? (18)
2. Mennyi ebből a sajátod? (17)
3. És mennyi az, amit vissza kell adnod, mert nem a tiéd! (1)

18 kecskét darabra már szét lehet osztani a testvérek között...

¹ Dr. Laáb Ágnes: Mesés számvitel előadások egyetemistáknak előadásvázlat

VAGYONLELTÁR = MENNYISÉGI SZÁMBAVÉTEL

KECSKEBAK		2 DB
ANYAKECSKE		3
KECSKEGIDA		12 DB
ÖSSZESEN:		18 DB

Ám az osztozkodásnál arra is figyelemmel kell lenni, hogy a kecskék között lehetnek apaállatok, anyakecskék és kecskegidák is. A „kecskevagyon” felleltározásakor eszerint csoportosítjuk az állatokat.

Most már nincs akadálya, hogy valóban megtörténjék az osztozkodás. A két kecskebakot a két idősebb fiú kapja, a legidősebb ezen kívül még kap két kifejlett nősténykecskét és 6 gidát, a középső 5 gidát, a legkisebb egy anyakecskét és egy ksigidát. A falu öregje egy nősténykecskét adott a fiúknak tehát azt fogják neki visszaadni.

A Mennyit Érdet Ez Forintban?

KECSKEBAK	100 000 FT/DB
KIFEJLETT NŐSTÉNYKECSKE	60 000 FT/DB
KECSKEGIDA	15 000 FT/DB

Mennyiségileg most már rendben vagyunk, ám azt is jó lenne tudni, hogy mennyit ér a szétosztott örökség és abból mire mekkora érték jut forintban?

VAGYONÉRTÉK MEGHATÁROZÁSA PIACI ÁRON

2 KECSKEBAK 100 000 FT/DB =		200 000 FT
4 KIFEJLETT NŐSTÉNYKECSKE 60 000 FT/DB =		240 000 FT
12 KECSKEGIDA 15 000 FT/DB =		180 000 FT
ÖSSZESEN		620 000 FT

A kecskék beárazását követően már tudjuk, hogy az öreg kecskepásztor vagyona, amit örökül hagyott a fiaira összesen 620 ezer forintot ér piaci értéken.

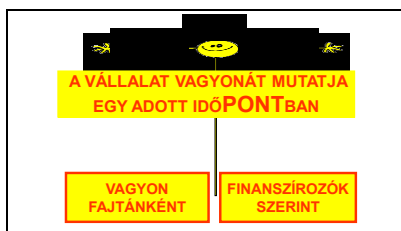
LÉTESÍTŐ OKIRAT ALAPÚL SZOLGÁLÓ TULAJDONOSI ARÁNYOK MEGHATÁROZÁSA

A LEGIDŐSEBB TESTVÉRÉ	310 000 FT	55,3%
1 KECSKEBAK, 2 NŐSTÉNY, 6 GIDA	175 000 FT	31,3%
A KÖZÉPSŐ TESTVÉRÉ	75 000 FT	13,4%
1 KECSKEBAK, 5 GIDA	550 000 FT	100,0%
A LEGKISEBB TESTVÉRÉ		
1 NŐSTÉNY ÉS 1 GIDA		
SAJÁT TŐKE ÖSSZESEN:	620 000 FT	

KÖTELEZETISÉG MEGHATÁROZÁSA

A FALU ÖREGJE	60 000 FT
1 NŐSTÉNYKECSKE	
MINDÖSSZESEN	620 000 FT

Fontos azt is egyértelművé tenni, hogy ki mennyivel részesedik ebből a vagyonból! Ha úgy döntenének, hogy egy közös gazdasági társaságban próbálnának meg boldogulni a továbbiakban és hasznosítani az örökséget, akkor elmennének egy ügyvédhez, megírnák és ellenjegyeztetnék a megalakulásról szóló alapítási okiratot, amiben rögzítenék, hogy kinek mekkora a saját tőkéből a részesedése és „beapportálnák” a kecskéket a vállalkozásba.

Elkészítenék az induló vagyonmérleget, ami arra szolgál, hogy bemutassa a kezdővagyonot vagyonelemek és finanszírozók szerint csoportosítva.

MÉRLEG

ESZKÖZÖK	FORRÁSOK
<ul style="list-style-type: none"> LEGIDŐSEBB TESTVÉRÉ 9 KECSKE KÖZÉPSŐ TESTVÉRÉ 6 KECSKE LEGKISEBB TESTVÉRÉ 2 KECSKE FALU ÖREGJÉNEK VISSZAJÁR 1 KECSKE 	<ul style="list-style-type: none"> LEGIDŐSEBB TESTVÉRÉ 9 KECSKE KÖZÉPSŐ TESTVÉRÉ 6 KECSKE LEGKISEBB TESTVÉRÉ 2 KECSKE FALU ÖREGJÉNEK VISSZAJÁR 1 KECSKE
ÖSSZESEN: 18 KECSKE	ÖSSZESEN: 18 KECSKE

A mérleg baloldalán a kecskéket, jobb oldalán a kecskékhöz tartozó tulajdonosokat - számviteli szakkifejezéssel a finanszírozási forrásokat vesszük számba,

MÉRLEG

ESZKÖZÖK	FORRÁSOK
<ul style="list-style-type: none"> LEGIDŐSEBB TESTVÉRÉ 9 KECSKE KÖZÉPSŐ TESTVÉRÉ 6 KECSKE LEGKISEBB TESTVÉRÉ 2 KECSKE FALU ÖREGJÉNEK VISSZAJÁR 1 KECSKE NÖVENDEKÁLLATOK (1208) 	<ul style="list-style-type: none"> LEGIDŐSEBB TESTVÉRÉ 9 KECSKE KÖZÉPSŐ TESTVÉRÉ 6 KECSKE LEGKISEBB TESTVÉRÉ 2 KECSKE FALU ÖREGJÉNEK VISSZAJÁR 1 KECSKE SAJÁT TŐKE (60000)
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN 620000 FT	FORRÁSOK ÖSSZESEN 620000 FT

Eszerint különbséget teszünk baloldalon a tenyészállatok és a növendékállatok között. Jobboldalon pedig a három testvéré lesz a vállalkozás saját tőkéje, az öregé pedig az idegen tőke, amit vissza kell adni.

A HÁROMTESTVÉR KÖZÖS VÁLLALKOZÁSÁNAK NYITÓMÉRLEGE

MÉRLEG 2018. ÉV

NYITÓMÉRLEG		2018. JANUÁR 1.		2018. DECEMBER 31.	
LEÍRÁS	NYITÓ	2018. JANUÁR 1.	LEÍRÁS	NYITÓ	2018. DECEMBER 31.
A. Befektetett eszközök	400		B. Törlesztendő	500	
I. Készlet			I. Hosszú lejáratú		
II. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök			II. Rövid lejáratú		
B. Vagyontárgyak	500				
I. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
II. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
III. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
IV. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
V. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
VI. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
VII. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
VIII. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
IX. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
X. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
XI. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
XII. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
XIII. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
XIV. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
XV. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
XVI. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
XVII. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
XVIII. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
XIX. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
XX. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
XXI. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
XXII. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
XXIII. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
XXIV. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
XXV. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
XXVI. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
XXVII. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
XXVIII. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
XXIX. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
XXX. Értékvesztésvesztésmentes pénzeszközök					
C. Állományok	60		D. Követelések	60	
I. Állományok			I. Követelések		
II. Állományok			II. Követelések		
III. Állományok			III. Követelések		
IV. Állományok			IV. Követelések		
V. Állományok			V. Követelések		
VI. Állományok			VI. Követelések		
VII. Állományok			VII. Követelések		
VIII. Állományok			VIII. Követelések		
IX. Állományok			IX. Követelések		
X. Állományok			X. Követelések		
XI. Állományok			XI. Követelések		
XII. Állományok			XII. Követelések		
XIII. Állományok			XIII. Követelések		
XIV. Állományok			XIV. Követelések		
XV. Állományok			XV. Követelések		
XVI. Állományok			XVI. Követelések		
XVII. Állományok			XVII. Követelések		
XVIII. Állományok			XVIII. Követelések		
XIX. Állományok			XIX. Követelések		
XX. Állományok			XX. Követelések		
XXI. Állományok			XXI. Követelések		
XXII. Állományok			XXII. Követelések		
XXIII. Állományok			XXIII. Követelések		
XXIV. Állományok			XXIV. Követelések		
XXV. Állományok			XXV. Követelések		
XXVI. Állományok			XXVI. Követelések		
XXVII. Állományok			XXVII. Követelések		
XXVIII. Állományok			XXVIII. Követelések		
XXIX. Állományok			XXIX. Követelések		
XXX. Állományok			XXX. Követelések		
ÖSSZESEN	400		ÖSSZESEN	400	

És, íme eljutottunk a számvitel egyik mumusához, a mérleghez, ami azért – az elmondottak alapján – egyáltalán nem tűnik annyira borzasztónak és érthetetlennek. Kérem, jelezze, aki úgy érzi, megértette, mi a vagyonszerzés összeállításának célja és miért fontos kétféle összefüggésben, eredet és összetétel szerint is kimutatni a vagyonelemeket? ... Reméltem, hogy így lesz!

A módszert, hogy nehezen érthető, unalmas előadások helyett mesélni kell a diákoknak nem én találtam ki, hanem a nagy mesemondó, Móra Ferenc, aki egy évig volt segédtanító egy inasiskolában, ahol olyan ismeretanyagot kellett volna átadnia, amelynek hasznosságáról maga sem volt meggyőződve.

„A pragmatica sanctiótól is volt egy szép olvasmányunk, mert az is beletartozik az inasi közismeretbe. Alighanem valami akadémiakönyvből lehetett kinyírva, mert egy csöppet értelmetlen volt. (De csak éppen annyira, amennyire a tudomány komolysága megkívánja.) Megpróbáltam a nevezetes és költséges törvényt a gyermekeimnek elmagyarázni a maguk nyelvén. Aki nem aludt, vagy legyet nem fogdosott, az hallgatta is türelmesen.

– No fiam – simogattam ki egy hét múlva egy hóka gyereknek a haját a gyulladásszerű szeméből –, hát tudod-e még, miről meséltem a múltkor?

Szelíd képű, csendes jó gyerek volt, mindig végigaludta az órát. Most is elásította a felelet felét, belepislogva a könyvbe:

– A... a ticáról.

– Ne beszélj csacsiságot, te. Mi az a tica?

– Vagy izé... a cicáról.

– Mi a mesterséged? – emeltem föl az állát.

– Pék vagyok.

– Hány órákor feküdtél le az éjszaka?

– Háromkor.

– Mikor keltél fel?

– Fél hétkor.

– Mikor fekszel le ma?

– Megint háromkor.

– No jól van, kisfiam, fekdj rá szépen a karodra és aludj egyet hét óráig.”

Mégis azt hiszem, hogy ezért a bűnömért száz esztendő elenged nekem a jóisten a purgatóriumban. Viszont külön szurokfürdőt érdemelnék azért, ha lett volna lelkem tovább nyugtatni a pragma cicával egy tizenéves gyereket, aki naponta negyedfél órát alszik: és máig se teszek szemrehányást érte, hogy önhatalmilag megreformáltam az inasoktatást, kidobtam a tantervből a közismeretet és negyven inasgyereknek az Ezeregyéjszakát adtam elő heti egy órában.”²

Köszönöm a figyelmet.

² Móra Ferenc: Kalcinált szóda